

milyona çıkacağını hesaplamıştı. Halbuki nüfus,1956 da 165 milyonu bulmasına rağmen nüfus başına reel müli gelir, 28 sene içinde 1,6 misline çıkmıştır. Binaenaleyh teşkilâtın büyümesi aslında daha ıyı imkânlar hazırlar. Yeter ki teşkilât iyf kurulsun.

Nihayet T E K'in her bakımdan ıyı çalışması ile ilgili olan İdare Meclisinden de bahsedelim. Fransadaki benzer teşekkül olan E D F'in İdare Meclisi, 18 kişiden müteşekkildir. Bunların 6 sini hükümet tâyin eder, 6 sini büyük müstehlikler seçer ve diğer altısını da E D F'in personeli seçer. T E K kurulduğu takdirde bilhassa elektrik mühendisleri, bu bir tek müessese ile karşı karşıya kalacaklarından İdare Meclisine Elektrik Mühendisleri Odası Umumî Hey'etince seçilecek bir azanın girmesi çok isabetli olur. Bu kabul edilmediği takdirde hiç olmazsa T E K, memur vo müstahdemleri tarafından seçilecek bir elektrik mühendisinin İdare Meclisinde bulunması temin edilmelidir Tâyinle gelecek İdare Meclisi azaları arasında elektrik mühendisi bulunması, kanaatımızca meslekdaş haklarını korumak bakımından kâfi bir emniyet sayılamaz.

Üzerinde durulması lâzım gelen fcaşka bir husus da T E K' in mümkün mertebe poli-

tik tesirlerden uzak tutulmasıdır. Politik tesirlerden kastımız, sosyal ve diğer sebeplerle mahalli menfaatlar için T E K'i, verimsiz yatırımlara mecbur etmektir. Bu gibi yatırımların doğuracağı zararların bütçeden karşılanması uygun olur. Netekim Muvakkat Encümenin tâdili tasarısı, çok isabetli olarak bu hususu nazarı itibara almıştır.

Kısaca ifade etmek lâzım gelirse Muvakkat Encümenin tadillenyle meydana gelen TEK tasarısı, elektrik enerjisi sektörünü bugünkü dağınık durumdan kurtulmak için, bazı eksikliklerine rağmen, (bunların başında idrolik santrallann DSİ ye bırakılması gelmektedir) atılmış ilen bir adımdı. Müstakbel enerji politikamızın ilk hedefi bu adımın gerçekleştirilmesi olmalıdır. Bu husus gerçekleştirildikten sonra enerji politikasının diğer problemleri kendiliğinden halledilecektir Zira memleketimizde son beş - altı sene içinde «iyi »ve «kötü» bir çok tecrübeler edinilmiştir. Diğer sahalarda olduğu gibi enerji sahasında da nelerin mümkün ve nelerin erken olduğu, kanaatımızca, artık anlaşılmış bulunmaktadır.

Türkiye Elektrik Kurumu Kanunu Layihası ve Muvakkat Encümen Mazbatası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Elektrik Kurumu kanunu lâiyhası

Bölüm : I

Kuruluş ve vazifeler

MADDE 1. — Hükmi şahsiyeti haiz bulunmak ve bu kanunla 3460 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olmak üzere «Türkiye Elektrik Kurumu» adıyla bir teşekkül kurulmuştur.

- Bu kanunda «Türkiye Elektrik Kurumu» (TEK) remzi ile ifade olunmuştur

JTEK, Sanayi Vekâletine bağlı olup merkezi Ankara'dır.

TEK, yurt içinde bölge ve işletme müdürlükleri kurabilir.

MUVAKKAT ENCÜMENİN TADİLİ

Türkiye Elektrik Kurumu kanunu lâiyhası

Bölüm : I

, Kuruluş ve vazifeler

MADDE 1 — Lâiyhanın birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 2. — TEK in yapabileceği işler şunlardır :

a) Yurdun muhtacolduğu elektrik enerjisini temin maksadıyla bu enerjinin istihsal, nakil, tevzi, ithal ve ihracı için gereken her türlü hidrogralik, topografik, jeolojik ve diğer lüzumlu araştırma ve tetkiklerle kuracağı tesisler için lüzumlu maliyet ve rantabilite hesaplarını yapmaır, istatistikî vs sair her türlü malumatı toplamak, proje, plân, rapor ve keşifleri hazırlamak;

b) Her nevi bölge elektrik santrallerini tesis etmek (Galip maksadı sulama veya kurutma veya taşkından koruma olan tesislerle ilgili hidroelektrik santralleri hariç), elektrik enerjisinin nakli, tevzii, ithali ve ihracı için her türlü enerji nakil hatları ile transformatör istasyonları ve diğer lüzumlu tesisleri kurmak, bunlarla alâkalı yardımcı ve sosyal tesisleri meydana getirmek,

c) b bendinde zikredilen tesislerle Devlet Su İşlen tarafından inşa ve tesis edilerek TEK'e devredilecek olan santralleri ve 15 nci ve muvakkat 3 ncü maddelere göre devredilecek şehir ve kasabalara ait santralleri işletmek, istihsal ettiği elektrik enerjisini şehir ve kasabalara, sanayie ve diğer müstehliklere toptan veya icabında perakende olarak satmak, lüzumunda elektrik enerjisi satın almak, ithal ve ihraç etmek;

d) Her nevi elektrik malzemesi makina ve alâtıının ithali-, alım ve satımı işleriyle iştiğal etmek ve bunları imal edecek fabrikaları kurmak;

e) Yukardaki fıkralarda yazılı işlerle meşgul olmak maksadıyla kurulmuş veya kurulacak limitet ve anonim şirketlere iştiirak etmek, her türlü ticari muamelelere girişmek;

f) Teknik personel ihtiyacını karşılamak üzere yurt içinde ve dışında öğrenci okutmak ve kendisi için lüzumlu mütehasısları yetiştirmek.

MUVAKKAT ENCÜMENİN TADİLİ

MADDE 2. — TEK'in yapabileceği işler şunlardır:

a) Yurdun muhtacolduğu elektrik enerjisini temin maksadıyla bu enerjinin istihsal, nakil, tevzi, ithal ve ihracı için gereken her türlü, hidrografik, topografik, jeolojik ve diğer lüzumlu araştırma ve tetkiklerle kuracağı tesisler için lüzumlu maliyet ve rantabilite hesaplarını yapmak, istatistiki ve sair her türlü malûmatı toplamak, proje, plân, rapor ve keşifleri hazırlamak:

b) Her nevi bölge elektrik santrallerini tesis etmek (Bölge hidro-elektrik santralleri hakkında aşağıdaki (c) fıkrası hükümleri tatbik olunur.) elektrik enerjisinin nakli, tevzii, ithali ve ihracı için her türlü enerji nakil hatları ile transformatör istasyonları ve diğer lüzumlu tesisleri kurmak, bunlarla alâkalı yardımcı ve sosyal tesisleri meydana getirmek ;

c) Nehir havza amenajmanlarının yapılmasında elektrifikasyon bakımından ve bölge hidro-elektrik santrallerinin etüd, plân, proje ve programlarının hazırlanmasında, TEK ile DSİ Umum Müdürlüğü teşriki mesai ederler. Bu şekilde hazırlanmış bulunan plân, program ve projeler Sanayi ve Nafia vekâletlerinin mutabakatları ile katileslr.

Nafia Vekâleti Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü bu şekilde hazırlanmış tasdikli programlara göre Sanayi Vekâletince talebedilecek projelerin tatbik ve icrası ile mükelleftir.

d) (b) ve (c) bentlerinde zikredilen tesislerle Devlet Su İşleri tarafından inşa ve tesis edilerek TEK'e devredilecek olan santralleri ve 15 inci ve muvakkat 3 üncü maddelere göre devredilecek şehir, kasaba ve köylere ait santralleri işletmek, istihsal ettiği elektrik enerjisini şehir ve köy ve kasabalara, sanayie ve diğer müstehliklere toptan veya icabında perakende olarak satmak, lüzumunda elektrik enerjisi satınalmak, ithal ve ihracetmek;

e) Her nevi elektrik malzemesi, makina ve alâtıının ithali, alım ve satımı işleri ile iştiğal etmek ve bunları imal edecek fabrikaları kurmak;

f) Yalnız yukardaki fıkralarda yazılı işlerle meşgul olmak maksadıyla kurulmuş veya kurulacak limitet ve anonim şirketlere iştiirak etmek, her türlü ticarî muamelelere girişmek;

g) Teknik personel ihtiyacını, karşılamak üzere yurt içinde ve dışında öğrenci okut-

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bölüm : II

Malî Hükümler

MADDE 3. — TEK'in sermayesi 3 milyar Türk lirasıdır. Bu sermaye aşağıdaki kaynaklardan terekkübeder:

- a) Devlet bütçesine her yıl bu maksatla konulacak tahsisat;
- b) Elektrik istihsal, nakil ve tevzii ve bunlarla ilgili her türlü imalât işleriyle uğraşan şirketlerdeki Devlete ait hisse ve haklar;
- c) TEK'e Hazine tarafından devredilecek ve 16 ncı maddede yazılı heyet tarafından kıymetleri takdir edilecek emlak ve arazi;
- d) Bu kanunun muvakkat 1, 2, 3 ncü maddeleri gereğince TEK'e devredilecek elektrik istihsal, nakil ve tevzi tesisleriyle her nevi menkul ve gayrimenkul mal ve haklar;
- e) Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünce inşa olunacak ve maliyetleri üzerinden TEK'e devredilecek elektrik santralleri ile bunlara müteferri tesisler ve bu tesislere ait bilûmum menkul ve gayrimenkul mal ve haklar;
- f) 15 nci maddeye göre devredilecek tesisler ve bu tesislere ait bilûmum menkul ve gayrimenkul mal ve haklar;
- g) Bu kanunun 4 ncü maddesi gereğince sermayeye ilâve edilecek kârlar.

MADDE 4. — TEK'in yıllık safi kârından 3460 sayılı Kanunun 42 ncı maddesi hükmüne göre gerekli tefrikler **yapıldıktan sonra** bakiye ödenmemiş sermayeye mahsubedilir.

Sermaye tamamen ödendikten sonra kârlar sermayenin dörtte birine varıncaya kadar fevkalâde ihtiyat akçesi olarak tefrik olunur.

Başevkâlet Umumi Murakabe Heyeti masraflarına TEK'in iştirak hissesi, diğer İktisadi Devlet Teşekkülleri arasında en yüksek olanının iştirak hissesini geçemez.

MADDE 5. — TEK memleket iç ve dışın-da kısa ve uzun vadeli istikrazlar akdedebilece-

MUVAKKAT ENCÜMENİN TÂDİLİ

mak ve kendisi için lüzumlu mütehasısları yetiştirmek;

Bölge santrali: İki veya daha fazla şehir, kasaba veya köye elektrik enerjisi sağlamak üzere inşa ve tesis edilen ve müesses takati 1 000 kilovattan fazla olan santrale bölge santrali denir.

Bölüm : II

Malî Hükümler

MADDE 3. — TEK'in sermayesi 3 milyar Türk lirasıdır. Bu sermaye aşağıdaki kaynaklardan terekkübeder:

- a) TEK'in yatırım programları gereğince kurulacak bircümle tesisler ile enerji nakil hatları ve tevzi şebekeleri tesis ve inşası maksadiyle Devlet Bütçesine her yıl **konulacak**, bu işler için lüzumlu miktardaki, tahsisat;
- b) Elektrik istihsal, nakil ve tevzii ve bunlarla ilgili her türlü imalât, işleriyle uğraşan şirketlerdeki Devlete ait hisse ve haklar;
- c) TEK'e Hazine tarafından devredilecek ve 16 ncı maddede yazılı heyet tarafından kıymetleri takdir edilecek emlak ve arazi;
- d) Bu kanunun muvakkat 1, 2, 3 ncü maddeleri gereğince TEK'e devredilecek elektrik istihsal, nakil ve tevzi tesisleriyle her nevi menkul ve gayrimenkul mal ve haklar;
- e) Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünce inşa olunacak ve maliyetleri üzerinde TEK'e devredilecek elektrik santralleri ile bunlara müteferri tesisler ve bu tesislere ait bilûmum menkul ve gayrimenkul mal ve haklar;
- f) 15 nci maddeye göre devredilecek tesisler ve bu tesislere ait bilûmum menkul ve gayrimenkul mal ve haklar;
- g) Bu kanunun 4 ncü maddesi gereğince sermayeye ilâve edilecek kârlar.

MADDE 4. — Lâyihanın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — TEK memleket iç ve dışın-dan kısa ve uzun vâdeî istikrazlar akdedebi-

ği gibi Maliye Vekâletinin muvafakati ve İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla en az yirmi yılda itfa edilmek üzere tahvil de çıkarabilir.

Ancak, çıkaracağı tahvillerle akdedeceği uzun vadeli iç ve dış istikrazların yekûnu 750 milyon ve işletme ihtiyacı için alabileceği kısa vâdeli iç kredilerin tutan 200 milyon lira-yı geçemez.

Bu tahvillerle hariçten yapacağı uzun vadeli dış istikrazlar dolayısıyla vereceği bonolara kefalete Maliye Vekili yetkilidir.

Bölüm : III

İş ve finansman programları

MADDE 6. — TEK'in iş programları, idare ve işletme masraflarını ihtiva eden bütçe ve kadroları Sanayi Vekâletinin tasdiki ile tekemmül eder.

Bölüm : IV

İdari hükümler

MADDE 7. — TEK'e, biri Umum Müdür olmak üzere 6 kişilik bir idare meclisi tarafından idare olunur. İdare Meclisi Reisi Sanayi Vekâletinin, birer âzası Dahiliye, Maliye, Nafia ve imar vekâletlerinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince tâyin edilir.

İdare Meclisine açıktan tâyin yapılabilceği gibi yukarıda yazılı vekâletlerin teşkilâtında veya TEK ile alâkalı İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalışan memurlardan da gerek naklen, gerek asli vazifeleri ile ilgileri kesilmemek suretiyle tâyin yapılabilir. Bu suretle asli vazifeleri ile ilgileri kesilmemek suretiyle tâyin olunacaklara İdare Meclisindeki vazifelerinden dolayı 3460 sayılı Kanunun 6212 sayılı Kanunla değiştirilen 45 nci maddenin 4 ncü fıkrası hükmü tatbik olunur.

Umum Müdür hancolmak üzere İdare Meclisi Reis ve âzalarının hizmet müddetleri üç yıldır. Müddeti bitenlerin yeniden tâyinleri caizdir. Müddetlerini doldurmadan ayrılanların yerine tâyin olunan âzalar ayrılanların müddetlerini tamamlarlar.

leceği gibi Maliye Vekâletinin muvafakati ve İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla en az yirmi yılda itfa edilmek üzere tahvil de çıkarabilir.

Ancak, çıkaracağı tahvillerle akdedeceği uzun vadeli iç ve dış istikrazların yekûnu 750 milyon ve işletme ihtiyacı için alabileceği kısa vâdeli iç kredilerin tutan 200 milyon lira-yı geçemez.

Bu tahvillerle hariçten yapacağı uzun vadeli dış istikrazlar dolayısıyla vereceği bonolara kefalete Maliye Vekili yetkilidir.

Bölüm : III

iş ve finansman programları

MADDE 6 — TEK'in yatırım programları, kaynakları da tesbit edilmek suretiyle, İcra Vekilleri Heyetinin; yıllık iş programları ile idare ve işletme masraflarını ihtiva eden bütçe ve kadroları ise Sanayi Vekâletinin tasdiki ile tekemmül eder. Bunların tadillerinde aynı esas ve usuller tatbik olunur.

Bölüm : IV

İdari hükümler

MADDE 7. — TEK biri umum müdür olmak üzere 7 kişilik, bir İdare Meclisi tarafından idare olunur. İdare Meclisi Reisi Sanayi Vekâletinin, birer âzası Dahiliye, Maliye, Gümrük ve İnhisarlar, Nafia ve İmar ve İskân Vekâletlerinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince tâyin edilir.

İdare Meclisine açıktan tâyin yapılabilceği gibi yukarıda yazılı vekâletlerin teşkilâtında veya TEK ile alâkalı İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalışan memurlardan da gerek naklen, gerek asli vazifeleri ile ilgileri kesilmemek suretiyle tâyin yapılabilir. Bu suretle asli vazifeleri ile ilgileri kesilmemek suretiyle tâyin olunacaklara İdare Meclisindeki vazifelerinden dolayı 3460 sayılı Kanunun 6212 sayılı Kanunla değiştirilen 45 ncü maddesinin 4 ncü fıkrası hükmü tatbik olunur.

Umum Müdür hariç olmak üzere, İdare Meclisi reis ve âzalarının hizmet müddetleri 3 yıldır. Müddeti bitenlerin yeniden tâyinleri caizdir. Müddetlerini doldurmadan ayrılanların yerine tâyin olunan âzalar ayrılanların müddetlerini tamamlarlar.

6 İdare Meclisi âzasından, Umum Müdür hariç, en az ikisi enerji işlerinde ihtisası ve tecrübesi olan yüksek mühendis veya mühendis olacaktır.

MADDE 8. — TEK'in bir Umum Müdürü ile üç Umum Müdür Muavini bulunur.

Umum Müdür ve muavinlerinin yüksek tahsil görmüş olmaları ve ifa edecekleri işlerin icabettirdiği tecrübe ve ihtisasa sahip bulunmaları şarttır.

Umum Müdür, Sanayi Vekilinin teklifi, Umum Müdür Muavinleri, Umum Müdürün inhası ve Sanayi Vekilinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti karar ile tâyin olunurlar.

MADDE 9 — Umum Müdür, TEK'in bütün muamelelerini kanun ve nizamname hükümleriyle İdare Meclisi kararları dairesinde ve TEK'in işteğal mevzulannın icaplarına göre tedvir eder tesislerin iç ve dış emniyetlerini koruyucu her türlü tedbirleri alır ve tatbik ettirir.

Bölüm : V

Müteferrik hükümler

MADDE 10. — TEK bilcümle tesislerini 3460 sayılı Kanununun 26 ncı maddesi mucibince müessese haline getirmeden kendine bağlı teşebbüsler halinde idare edebilir.

MADDE 11. — Amme hizmeti gören bütün elektrik işletmelerinin ve diğer müstehliklerin TEK veya müesseseleri yahut şirketleri tarafından vücuda getirilen tesislerden satın alacakları veya TEK'e yahut müesseselerine veya şirketlerine satacaktıkları elektrik enerjisinin tarifeleri TEK tarafından hazırlanır

MADDE 8. — Lâyihanın 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Lâyihanın 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bölüm : V

Müteferrik hükümler

MADDE 10. — Lâyihanın 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Amme hizmeti gören bütün elektrik işletmelerinin ve diğer müstehliklerin TEK veya müesseseleri yahut işteğalleri tarafından vücuda getirilen tesislerden satın alacakları veya TEK'e yahut müesseselerine veya işteğallerine satacaktıkları elektrik enerjisinin tarifeleri TEK tarafından hazırlanır.

Bu tarifeler bilcümle tesis ve idare masrafları hesaba katılmak ve ayrıca % 10 dan az olmamak üzere bir gelir derpiş edilmek suretiyle Sanayi Vekâletince tesbit edilecek esaslar dâhilinde hazırlanarak meriyete vaz' olunur. Ancak, muayyen mıntakaların veya istihsal kollannın geliştirilmesine hizmet maksadiyle, zirai, sosyal ve ekonomik zaruretler dolayısıyla yukardaki hadlerin dununda bir tarife ile enerji satılmasına İcra Vekilleri Heyetince karar verildiği takdirde tahassul edecek yıllık farklar Hazinece derhal TEK'e ödenir ve müteakip yu Muvazenei Umumiye bütçesine vaz'edilecek tahsisatla karşılanır.

Satılan elektrik enerjisi bedellerinin ödenmesine dair TEK tarafından müşteriye yapılacak tebligat üzerine mezkûr bedellerin ödenmemesi halinde, TEK'ae tanzim edilen ve müşterinin istihsâl ettiği enerji miktarını ve bedelini mübeyyin belgeler İcra ve İflâs Kanununun muaddel 68 nci maddesinde gösterilen vesikalardan sayılır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 12. — TEK ile belediyeler, belediyelere bağlı işletmeler, elektrik şirketleri ve diğer müstehlikler arasındaki enerji alım ve satımına ait mukaveleler, Sanayi Vekâletince hazırlanacak tiplere göre tanzim olunur. Bu tipler dışında yapılacak mukaveleler, Sanayi Vekâletince tasvibedümedikçe hüküm ifade etmez.

MADDE 13. — Kendilerine elektrik verilmesi memleket ekonomisi bakımından elverişli olduğuna Sanayi Vekâletince karar verilerek kaydıyla umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle belediyeler, İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseseleri ve sermayesinin en az yansı bunlara veya Devlete ait bulunan şirketler ve âmme hizmeti gören bilûmum elektrik işletmeleri TEK'in veya teşkil edeceği şirketlerin vücuda getirdiği bölge santrallerinden ve enerji nakil hatlarından elektrik almaya mecburdurlar.

MADDE 14. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünce inşa ve tesisleri ikmal edilen santraller ile bunlara müteferri bilcümle tesisler ikmallerini mütaakip maliyet bedeli üzerinden en geç altı ay zarfında bilcümle menkul ve gayrimenkul mallan, borç ve alacaklan ve bütün hak ve vecibeleriyle birlikte TEK'e devrolunur.

MADDE 15. — Kanunun menyete girdiği tarihten sonra enterkonnekte şebekeye bağlanacak olan şehir ve kasabalar elektrik işletmeleri bağlandığı târihten itibaren bir sene zarfında Sanayi Vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek esaslar dahilinde bütün hak ve vecibeleriyle TEK'e devrolunur.

MUVAKKAT ENCÜMENİN TADİLİ

MADDE 12. — TEK'in enerji alım ve satımına ait mukaveleler Sanayi Vekâletince hazırlanacak tiplere göre tanzim olunur. Bu tipler dışında yapılacak mukaveleler, Sanayi Vekâletince tasdik edilmedikçe hüküm ifade etmez.

MADDE 13. — Kendilerine elektrik verilmesi memleket ekonomisi bakımından elverişli olduğuna Sanayi Vekâletince karar verilerek kaydıyla umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle, belediyeler, İktisadî Devlet Teşekkül ve müesseseleri ve sermayesinin en az yansı bunlara veya Devlete ait bulunan şirketler ve âmme hizmeti gören bilûmum elektrik işletmeleri TEK'in veya teşkil edeceği şirketlerin vücuda getirdiği bölge santrallerinden ve enerji nakil hatlarından elektrnk almaya mecburdurlar.

Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle, belediyeler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseseleri ve sermayesinin en az yansı bunlara veya Devlete ait şirket ve teşekküller elektrik ihtiyaçlarını temin maksadıyla yeni tesisler vücuda getirmeden önce bu ihtiyaçlarının mevcut veya hazırlanmakta olan mıntaka santrallerinden temininin mümkün olup olmadığını Sanayi Vekâletinden öğrenmeye ve buna riayet etmeye mecburdurlar.

MADDE 14. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünce, inşa ve tesisleri ikmal edilen santraller ile bunlara müteferri tesisler ikmallerini mütaakip maliyet bedeli üzerinden en geç 6 ay zarfında bilcümle menkul ve gayrimenkul mallan, borç ve alacaklan ve bütün hak ve vecibeleri ile birlikte TEK'e devrolunur.

Bu santral ve bunlara müteferri tesisler ve işletmelerinin TEK'e devri Nafia ve Sanayi vekâletlerince hazırlanacak bir talimatname ile tesbit olunur.

MADDE 15. — Kanunun meriyete girdiği tarihten sonra enterkonnekte şebekeye bağlanacak olan şehir, kasaba ve köyler elektrik işletmeleri bağlandıkları tarihten itibaren;

TEK'in enerji şebekesine bağlı olmasalar da fiilî zirve takati 1 000 kilovat veya yıllık enerji istihsali iki -milyon kilovatsaata balığ olacak şehir, kasaba ve köylere ait elektrnk işletmeleri balığ oldukları tarihten itibaren;

Bir sene zarfında Sanayi, Maliye, Nafia, Dahiliye, İmar ve İskân vekâletten tarafından yapılacak talimatnameye göre TEK tarafından bütün hak ve vecibelen ile devrnlr.

MADDE 16. — 3 ncü maddenin (c), (d) ve (e) bendlerine tevfikân TEK'e devredilecek kıymetlerin tesbiti ve devir blânçosunun tanzimine ait muameleler her defasında Sanaî, Maliye, Nafiâ, Dahiliye vekaletleriyle Umumi Murakabe Heyeti ve ilgili teşekkül veya belediye ve TEK tarafından seçilecek birer azadan müteşekkil bir heyet marifetiy-le yapılır.

Heyet lüzumu kadar personel kullanabilir. Heyetin ücret ve masrafları ile kullanacağı personelin ücret masrafları TEK tarafından takdir ve tediye olunur.

MADDE 17. — 3460 sayılı Kanunun 43 ncü maddesinde yazılı suçları işleyen TEK ve müesseselen memur ve müstahdemleri hakkında da aynı madde hükümleri tatbik edilir İrtikâp ve rüşvet suçlarını işleyen TEK veya müesseseleri memur ve müstahdemleri Türk Ceza Kanunundaki devlet memurlarına müteallik cezalarla cezalandırılır.

MADDE 18. — TEK'in tesislerinde koruma vazifesiyle tanzif edilecek personel, bu tesislerde her hangi bir suç işlenmesi halinde hâdiseye zabıta memurları tarafından el konuluncaya kadar zabıta vazifesini ifa ederler. Ancak, bu personelin koruma hizmetlerine tâyin ve tefriklerinde önceden valilerin muvafakatlerinin alınmış olması lâzımdır.

MADDE 19. — Bu kanunun tatbikatından mütevellit devirlerden İntikal Vergisi ve tescillerden her hangi bir hare ve resim alınmaz.

MADDE 16. — Lâyihanın 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — 3460 sayılı Kanunun 43 ncü maddesinde yazılı suçları işleyen TEK ve müesseseleri memur ve müstahdemleri hakkında da aynı madde hükümleri tatbik edilir. İrtikâp ve rüşvet suçlarını işleyen TEK veya müesseselen memur ve müstahdemleri Türk Ceza Kanunundaki Devlet memurlarına müteallik cezalarla cezalandırılır.

TEK'in âmme hizmetine tahsis edilen malları (Nakdî ile üçüncü şahıslardan alacağı ve ortaklık halinde bulunduğu müesseselerin malları hariç) hacız ve istimlak olunamaz.

TEK'in malları Devlet malı addolunur.

MADDE 18. — Lâyihanın 18 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19 — Bu kanunun tatbikinden mütevellit devirlerden İntikal Vergisi ve tescillerden her hangi bir hare ve resim alınmayacağı gibi, TEK'in işgal mevzuu ile ilgili gayrimenkullerden baraj ve santraller, enerji nakil hatları (Pilonlar dâhil), transformator merkezleri ve bunların yardımcı tesisleri ve bu tesislerde mevcut alâtı sabiteler Bina ve Arazi Vergisinden muafıtır.

5237 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi gereğince TEK'in santrallerinde elektrik istihsalı için muharrik kuvvet olarak kullanılan elektrik enerjisi her türlü vergi ve resimden muafıtır

TEK'm bilcümle bankacılık muameleleri Etibank tarafından tedvir olunur

Muvakkat hükümler

MUVAKKAT MADDE 1. — Etibankın Elektrik Enerjisi kısmı ile Kuzey - Batı - Anadolu Elektrik İstihsal ve Tevzi Müessesesinin ve Elektrik İşleri Etüd İdaresinin bütün elektrik santralleri, enerji nakil tesisleri ve bunlara müteferri aksam, mevcut ve matlupları, taahhüt ve borçlan ile hak, menfaat ve vecibeleri bu kanunun meriyete girdiği tarihte TEK'e intikal eder. 1

MUVAKKAT MADDE 2. — Elektrik enerjisi istihsal, nakil, tevzii ve imalât işleriyle uğraşan şirketlerdeki Devlete ve İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseselerine ait hisseler bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren en geç altı ay zarfında bilcümle hak ve vecibeleriyle TEK'e devrolunur.

MUVAKKAT MADDE 3. — Ankara, İstanbul, İzmir gibi enterkonnekte şebekeye dâhil olan şehir ve kasabalar elektrik işletmeleri bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren Sanayi Vekâletinin teklifi üzerine bir sene içinde İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek esaslar dâhilinde bütün hak ve vecibeleriyle TEK'e devrolunur.

MUVAKKAT MADDE 4. — Muvakkat 1. 2 ve 3 ncü maddeler gereğince TEK'e devredilecek kıymetler için 16 ncı maddede yazılı heyet tarafından defter kayıtları esas alınarak bir devir bilançosu yapılır.

Muvakkat hükümler

MUVAKKAT MADDE 1. — a) Etibank ve Kuzey - Batı Anadolu Elektrik İstihsal ve Tevzi Müessesesinin bilcümle elektrik santralleri, enerji nakil tesisleri ve bunlara müteferri aksam ve binalar, sosyal tesisler, mevcut ve matlupları, menimi ve gayrimenkuller, taahhüt ve borçlar, hak, menfaat ve vecibeleri (Etibank'ın maden ve izabe müessese ve teşebbüslerine ait enerji tesisleri hariç):

b) Elektrik İşleri Etüd İdaresinin bilcümle menkul ve gayrimenkulleri, mevcut ve matlupları, taahhüt ve borçları, hak, menfaat ve vecibeleri: 1

Bu kanunun meriyete girdiği tarihte TEK'e intikal eder.

MUVAKKAT MADDE 2. — Elektrik enerjisi, istihsalı, nakli, tevzii ve buna müteferri imalât işleriyle uğraşan şirketlerdeki Devlete ve İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseselerine ait hisseler bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay zarfında bilcümle hak ve vecibeleri ile TEK'e devrolunur.

MUVAKKAT MADDE 3. — a) Etibank'ın enterkonnekte şebeke veya bölge santrallerinden enerji alan ve âmme hizmeti gören bilûmum elektrik işletmeleri:

b) İller Bankası tarafından ikmal edilmiş veya hali inşada olup ikmal edilecek olan bölge santrali mahiyetinde bulunan santralleri, enerji nakil hattı, ve müteferri tesisler ile bu santrallerden beslenen elektrik işletmeleri :

c) Fiilî zirve takati 1000 kilovattı veya yıllık enerji istihsalı iki milyon kilovatt saati geçen şehir, kasaba ve köylere veya âlelûmum âmme hizmetlerine ait bilcümle elektrik işletmeleri :

Bu kânunun meriyete girdiği tarihte TEK'e bağlanır. Devir muameleleri Sanayi, İmar ve İskân, Dahiliye ve Maliye Vekâletlerinin müştereken hazırlıyacağı bir talimatname ile bir sene zarfında ikmal olunur.

MUVAKKAT MADDE 4. — Muvakkat 1, 2 ve 3 ncü maddeler gereğince TEK'e devredilecek kıymetler için 16 ncı maddede yazılı heyet tarafından defter kayıtları esas alınarak bir devir bilançosu yapılır.

Bu bilançoda evvelâ 3 ncü madde mucibince- TEK'e tahsis edilen üç milyar liralık itibari sermaye kaydı tesis edildikten sonra muvakkat 1, 2 ve 3 ncü maddeler mucibince aktife :

- A) Menkul ve gayrimenkullerle haklar,
- B) Bircümle alacaklar,

Pasife :

- A) Bircümle borçlar,

B) Çürük alacaklarla vasfını ve kıymetini kaybetmiş aynı mevcutlar için usulü dairesinde ayrılacak karşılıklar, müterakim amortismanlar, bircümle ihtiyatlar ve diğer fonlar,

Birinci fıkra mucibince takdir ve tesbit edilmiş kıymetler üzerinden geçirilir

Devir bilançosunda gösterilip kesin neticeleri sonradan anlaşılacak olan hesaplar, neticelerine göre devir bilançosunun aktif ve pasifine kaydolunur.

Aktif ve pasif arasındaki fark TEK'in ödenmiş sermayesini teşkil eder.

Bu bilançonun tanzimi sırasında, muvakkat 1 ncü maddede yazılı idare, teşekkül ve müesseselerin bahismevzuu enerji tesis ve şebekelerinin inşası ve vücuda getirilmesi için T. C. Merkez Bankası ile diğer resmî teşekkül ve müesseselerden akit ve temin ettikleri her türlü istikrazlar ve orta ve kısa vadeli krediler TEK'in ödenmiş sermayesini teşkil etmek üzere bütün hak ve vecibeleriyle Hazineye intikal eder. Bu istikraz ve krediler. Hazine ile T. C. Merkez Bankası ve alâkalı sandık ve teşekküller arasında tesbit edilecek esaslar dâhilinde ve müstehaklarına Hazine iç istikraz tahvilii verilmek suretiyle tasfiye ve itfa olunur.

Devir bilançolarında evvelâ 3 ncü madde mucibince TEK'e tahsis edilen üç milyar Türk liralık itibari sermaye kaydı tesis edildikten sonra muvakkat 1, 2 ve 3 ncü maddeler mucibince :

Aktife :

A) Menkul ve gayrimenkullerle her türlü haklar.

- B) Bircümle alacaklar,

Pasife:

- A) Bircümle borçlar,

B) Çürük alacaklarla vasfını ve kıymetini kaybetmiş aynı mevcutlar, için usulü dairesinde ayrılacak karşılıklar, müterakim amortismanlar, bircümle ihtiyatlar ve diğer fonlar, tıncı fıkra mucibince takdir ve tesbit edilmiş kıymetler üzerinden geçirilir.

Devir bilançosunda gösterilip kesin neticeleri sonradan anlaşılacak olan hesaplar, neticelerine göre devir bilançosunun aktif ve pasifine kaydolunur

Aktif ile pasif arasındaki fark TEK'in ödenmiş sermayesini teşkil eder.

MUVAKKAT MADDE 5. — Lâyihanın muvakkat madde 5 i aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 5 — Etibankın Kuzey - Batı - Anadolu Elektrik İstihsal ve Tevzi Müessesesine ödediği (60) milyon liralık sermaye devir tarihi itibariyle adı geçen Teşekkülün ödenmiş sermayesinden indirilir.

MUVAKKAT MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten aynı yılın sonuna kadar olan süre TEK'in ilk hesap devresidir İlk hesap devresi altı aydan az olduğu takdirde ayrıca bilanço yapılmaz, mütaakıp senenin bilançosu ile birleştirilir.

MUVAKKAT MADDE 6. — Lâyihanın muvakkat madde 6 sı aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 7. — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte Elektrik İşleri Etüd İdaresinin ve Kuzey - Batı Anadolu Elektrik İstihsal ve Tevzi Müessesesinin bütün memur, hizmetli ve işçileri ile Etibankın ikinci maddede yazılı işlerle ilgili memur, müstahdem ve işçileri, bütün hakları ve vecibeleri mahfuz kalmak şartıyla TEK'e geçerler.

MUVAKKAT MADDE 8. — Elektrik İşleri Etüd İdaresinin ve Kuzey - Batı Anadolu Elektrik İstihsal ve Tevzi Müessesesinin bütün dosya, evrak ve demirbaşları ile Etibankın ikinci maddede yazılı işlerle ilgili dosya, evrak ve demirbaşları TEK'e devrolunur.

Buna ait muameleler bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay içinde ikmal olunur.

MUVAKKAT MADDE 7. — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte muvakkat 1 ve 3 ncü maddelerin tatbiki dolayısıyla TEK'e devredilecek idare, teşekkül, müessese ve işletmelerin, bu kanunun ikinci maddesinde zikredilen işlerle ilgili bütün memur, müstahdem ve işçileri bilcümle hak ve vecibeleri mahfuz kalmak şartıyla TEK'e geçerler.

MUVAKKAT MADDE 8. — a) Bu kanunun meriyete girdiği tarihte muvakkat 1 ve 3 ncü maddelerin tatbiki dolayısıyla TEK'e devrolunacak idare, teşekkül, müessese ve işletmelerin bu kanunun 2 nci maddesinde zikredilen işlerle ilgili bilcümle dosya, evrak ve demirbaşları TEK'e devrolunur. Ancak, Elektrik İşleri Etüd İdaresinin rasat servisi bütün kadroları ve malzemesi ile birlikte Nafia Vekâleti DSİ Umum Müdürlüğüne devrolunur.

Buna ait muameleler devir ile birlüte ikmal olunur.

b) Muvakkat 1 ve 3 ncü maddeler gereğince TEK'e intikal eden tesislerle ilgili olarak evvelce alâkalı ve vazifeli idare, teşekkül ve müesseselerince alınmış olan istimplâk kararları ve bu kararlara istinaden başlanmış bulunan bilcümle muameleler bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren TEK tarafından yürütülür.

Bu kanunla TEK'e intikal eden hak ve menfaatler, alacak ve borçlarla alâkalı ihtilâf ve dâvalarda bu teşekküllenn yerine TEK kaim olur.

MADDE 20. — 2819 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri, 2805 ve 6200 sayılı kanunlarla diğer kanunların bu kanuna muhalif hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 20 — 2819 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri, 2805 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin (D) fıkrası, 6 ncü maddesi ile aynı kanunun 7 ve 8nci maddelerinin ve 6200 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ve 53 ncü maddesinin ve 1580 sayılı Kanun ile 5237 ve 4325 sayılı kanunların ve diğer kanunların bu kanuna muhalif hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 21. — Bu kanun neşri tarihinden üç ay sonra meriyete girer. Ancak TEK'in İdare Meclisi Reis ve âzalarıyla Umum Müdür ve muavinlerinin tâyinlerine ait hükümler ile muvakkat sekizinci maddenin hükümleri kanunun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 21. — Bu kanun neşri tarihini takibeden aybaşıdan itibaren üç ay sonra meriyete girer. Ancak, TEK'in İdare Meclisi Beis ve âzalarıyla Umum Müdür ve muavinlerinin tâyinlerine ait hükümler ile muvakkat sekizinci maddenin hükümleri kanununun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 22. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 22. — Lâyihanın 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

17.1.1958

Heyeti Vekile